

Hallintovaliokunnalle

HE 20/2014 vp eduskunnalle ampumaratalaiksi sekä laeiksi ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta; Poliisihallituksen asiantuntijakuulemismuistio

Poliisihallitus pitää nyt käsiteltävänä olevaa aselainsäädännön uudistamista koskevaa hallituksen esitystä pääosin kannatettavana ja aseturvallisuutta parantavana. Sen edustaja on osallistunut esitystä valmistelleen työryhmän toimintaan.

Ampumaratalainsäädännön uudistaminen on välttämätöntä, koska voimassaoleva suppea ja vanhentunut säädös on kirjaimellisesti tsaarinaikainen. Poliisihallituksen käsityksen mukaan vanhentunut ja tulkinnanvarainen sääntely on vaikeuttanut ampumaratojen perustamista. Ehdotettu ampumaratalaki selkeyttäisi ilmoitus- ja lupamenettelyjä sekä tehostaisi valvontaa. Valvonta tapahtuisi ensisijaisesti ampumaradan ylläpitäjän tekemänä oma-valvontana. Poliisihallitus kannattaa ehdotettua vähäisen ampumaradan ja ampumaradan rajausta. Hyvin merkittävä osa nykyisistä ampumaradoista jäisi tämän rajan alapuolelle eli vähäisiksi ampumaradoiksi. Rajan korottaminen esimerkiksi 50 000 laukaukseen vuodessa merkitsisi jatkuvaluonteisessa käytössä olevien ratojen jäämistä vähäisten ampumaratojen luokkaan. Toisaalta ehdotettu 10 000 laukauksen raja voisi toimia luokittelun pohjana uudistettaessa aikanaan ympäristönsuojelua koskevia säännöksiä.

Poliisihallitus katsoo, että sen ei tulisi toimia ampumaratalupia ja -ilmoituksia käsittelevänä viranomaisena. Poliisihallitus toimii tällä hetkellä vuonna 2010 tapahtuneen tehtäväsiirron vuoksi tässä tehtävässä. Se on poliisin rakenneuudistukseen (n. PORA III) liittyen arvioinut tehtäviään ja katsonut, että ampumarataluvat eivät kuuluisi Poliisihallituksen tai poliisin ydintehtäviin. Poliisihallitus toteaa, että muutosehdotusta valmistellut työryhmä on kartoittanut eri lupaviranomaisvaihtoehtoja päätyen esittämään Poliisihallitusta. Poliisihallituksella ei tässä yhteydessä ole esittää uusia lupaviranomaisvaihtoehtoja työryhmän selvittämien vaihtoehtojen ulkopuolelta.

Poliisihallitus katsoo, että ehdotettua lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta koskevan ampuma-aselain 114 §:n muutosta ei tulisi ilmoitusvelvollisuuden kaventamisen osalta tehdä. Poliisihallitus katsoo, että ehdotettu mahdollisuus säilyttää ilmoi-

tuksia asetietojärjestelmässä määräajan piilotietona on kannatettava uudistus ja parantaa aseturvallisuutta.

Ampuma-aselain 114 §:n nojalla tulleita lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoituksia on tullut vuoden 2012 alusta 2 250 kappaletta, joista 440 ilmoitusta on koskenut aseluvan haltijaa. Saapuneista ilmoituksista 35 on tehty perusteella "otettu tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon, jonka mielenterveystilain (1116/1990) 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna perusteena on itsemurhayritykseen pohjautuva arvio mielisairaudesta aiheuttamasta vakavasta vaarasta hoitoon otetun terveydelle tai turvallisuudelle" ja 45 perusteella "todettu mielentilatutkimuksessa, vaarallisuusarviossa tai muussa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa itselleen tai toiselle vaaralliseksi". Siten vain hyvin pieni osa ilmoituksista on tehty perusteilla, jotka jäisivät ilmoitusvelvollisuuden piiriin nyt ehdotetussa muodossa. On vaarana, että siltä osin kuin lääkärin ilmoitusoikeudesta siirryttäisiin ilmoitusoikeuden piiriin, vähenisivät ilmoitukset merkittävästi. Tämä olisi Poliisihallituksen käsityksen mukaan merkittävä heikennys aseturvallisuuteen.

Ampuma-aseiden säilyttämistä koskevien säännösten osalta Poliisihallitus toteaa, että säännökset olisivat aiempaa yksityiskohtaisemmat ja poistaisivat käytännössä havaittuja tulkinnanvaraisuuksia. Tilapäiseen sääntelyyn ehdotetaan uusia säännöksiä nykyisin sovellettavan ampuma-aselain 105 §:ssä säädetyn yleisen huolellisuusvelvollisuuden sijaan. Säännökset koskisivat tilapäistä säilyttämistä esimerkiksi kilpailumatkoilla hotellissa taikka metsästysmajalla metsästyksen yhteydessä asuttaessa. Lisäksi säännel-täisiin kuljetukseen liittyvää tilapäistä säilyttämistä esimerkiksi kahvitaukoa pidettäessä. Poliisihallituksen käsityksen mukaan tilapäistä säilyttämistä koskevat säännökset eivät ole vaatimustasoltaan kohtuuttomia ja ovat käytännön tilanteissa toteutettavissa.

Edellä selostettuja kahta seikkaa lukuun ottamatta Poliisihallitus pitää aselainsäädännön muutosehdotusta kannatettavana.